

CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG TRONG CÁC ĐƠN VỊ KINH TẾ TƯ NHÂN THỜI KỲ HỘI NHẬP QUỐC TẾ

PGS, TS NGUYỄN MINH TUẤN

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Hơn 30 năm thực hiện sự nghiệp đổi mới, hội nhập quốc tế, cùng với việc từng bước hoàn thiện chủ trương phát triển kinh tế tư nhân, Đảng rất chú trọng công tác xây dựng Đảng, tổ chức chính trị-xã hội trong các đơn vị kinh tế tư nhân. Công tác xây dựng Đảng có chuyển biến quan trọng, đảng viên, vai trò tổ chức đảng tham gia ngày càng có hiệu quả vào sự phát triển của doanh nghiệp, tác động tích cực vào hướng đi đúng của kinh tế tư nhân, bảo vệ lợi ích chính đáng cho đảng viên và người lao động. Thực tiễn công tác xây dựng Đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân hiện nay, đã đặt ra nhiệm vụ về nâng cao nhận thức, nâng cao chất lượng; phát huy vai trò của các đoàn thể chính trị, xã hội..., trong công tác này góp phần khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng trên lĩnh vực kinh tế trong tình hình mới.

Từ khóa: Kinh tế tư nhân; xây dựng Đảng

LThực tiễn hơn 30 năm đổi mới đã khẳng định vai trò, vị thế ngày càng tăng của kinh tế tư nhân (KTTN). Đánh giá sự phát triển của KTTN, Đảng khẳng định: “Trong những năm qua, nhất là từ khi thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa IX “Về tiếp tục đổi mới cơ chế, chính sách, khuyến khích và tạo điều kiện phát triển kinh tế tư nhân”, kinh tế tư nhân ở nước ta đã không ngừng phát triển, đóng góp ngày càng lớn hơn vào sự nghiệp đổi mới và phát triển kinh tế-xã hội của đất nước. Kinh tế tư nhân liên tục duy trì tốc độ tăng trưởng khá, chiếm tỷ trọng 39-40% GDP; thu hút khoảng 85% lực lượng lao động”¹. Theo Tổng cục thuế, Bộ Tài chính, đến thời điểm ngày 30-6-2017, toàn quốc có 596.713 doanh nghiệp đang kinh doanh. “8 tháng đầu năm 2018 có 87.448 doanh nghiệp đăng ký thành lập

mới, tăng 2,4% so với cùng kỳ năm 2017; tổng số vốn đăng ký bổ sung thêm vào nền kinh tế là 2,56 triệu tỷ đồng, bình quân đạt 10 tỷ đồng/doanh nghiệp, tăng 4,3% so với cùng kỳ”². “Tỷ trọng đầu tư của dân cư và các doanh nghiệp tư nhân năm 2018 tăng lên 42,4% (năm 2017 chiếm 40,6%, năm 2016 chiếm 38,9%, bình quân giai đoạn 2011-2015 chiếm 38,3%)”³.

Cùng với việc chú trọng lãnh đạo nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật của Nhà nước về phát triển KTTN, Đảng đã đề ra nhiều chủ trương đúng đắn, kịp thời về công tác xây dựng Đảng, tổ chức chính trị-xã hội trong các đơn vị KTTN. Trong đó đáng chú ý là các văn bản Chỉ thị số 07-CT/TW, ngày 23-11-1996, của Bộ Chính trị (khóa VIII) về “Tăng cường công tác xây dựng Đảng các đoàn thể nhân dân trong các doanh nghiệp tư nhân,

công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty cổ phần tư nhân (gọi tắt là doanh nghiệp tư nhân) và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài”; Nghị quyết HNTU 5 khóa IX (2-2002) “Về tiếp tục đổi mới cơ chế, chính sách, khuyến khích và tạo điều kiện phát triển kinh tế tư nhân”; Quy định số 15-QĐ/TW ngày 26-8-2006, “Về đảng viên làm kinh tế tư nhân (tại HNTU 3 khóa X)”; Nghị quyết số 22-NQ/TW, ngày 2-2-2008, của HNTU 6 (khóa X) “Về nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên”; Kết luận số 80-KL/TW, ngày 29-7-2010, của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa X “Về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 07-CT/TW, ngày 23-11-1996 của Bộ Chính trị khóa VIII trong tình hình mới”; Thông báo Kết luận số 22-TB/TW, ngày 11-4-2017, của Ban Bí thư Trung ương “Về tiếp tục thực hiện Kết luận số 80-KL/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa X”; Nghị quyết số 10-NQ/TW, ngày 3-6-2017, của HNTU 5 khóa XII “Về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”; Chỉ thị số 33-CT/TW, ngày 18-3-2019, của Ban Bí thư “Về tăng cường xây dựng tổ chức đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân”.

Những quy định nêu trên đã tạo điều kiện thuận lợi để các cấp ủy đảng triển khai thực hiện nhiệm vụ xây dựng Đảng trong nhiều doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân. Nhiều tổ chức đảng, đoàn thể trong doanh nghiệp đã thể hiện được vai trò, vị trí của mình góp phần tích cực vào sự ổn định và phát triển của doanh nghiệp; tập hợp, động viên cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên, người lao động chấp hành nghiêm pháp luật, thực hiện tốt nội quy, quy định của doanh nghiệp, yên tâm lao động sản xuất; đồng thời góp phần đưa chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát triển KTTN vào

cuộc sống. Nhiều chủ doanh nghiệp tư nhân đã nhận thức đúng về Đảng, phấn đấu và được kết nạp vào hàng ngũ của Đảng¹.

Tuy nhiên, không ít cấp ủy chưa nhận thức đúng, đầy đủ nhiệm vụ then chốt xây dựng Đảng, nhất là trong doanh nghiệp tư nhân. Công tác xây dựng tổ chức đảng, đoàn thể và công tác phát triển đảng viên, đoàn viên, hội viên đạt tỷ lệ thấp. Vai trò của tổ chức đảng, đảng viên còn mờ nhạt; nội dung và phương thức hoạt động còn lúng túng; chất lượng sinh hoạt đảng còn nhiều hạn chế. Nhìn chung, tổ chức đảng, đoàn thể trong nhiều doanh nghiệp tư nhân chưa thực sự là cầu nối gắn bó thường xuyên người lao động với doanh nghiệp; chưa là chỗ dựa tin cậy, chưa có nhiều đóng góp thiết thực, cụ thể vào sự phát triển, ổn định của doanh nghiệp.

2 Từ thực tiễn công tác xây dựng Đảng trong các đơn vị KTTN, trong thời gian tới cần thực hiện tốt những nhiệm vụ chủ yếu sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của các cấp ủy đảng về vai trò của công tác xây dựng Đảng trong các doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân. Vai trò, vị trí cũng như yêu cầu, nhiệm vụ của công tác xây dựng Đảng trong đơn vị KTTN ngày càng tăng khi Đảng khẳng định: “kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng để phát triển kinh tế. Kinh tế nhà nước, kinh tế tập thể cùng với kinh tế tư nhân là nòng cốt để phát triển nền kinh tế độc lập, tự chủ”. “Mục tiêu phấn đấu đến năm 2020 có ít nhất 1 triệu doanh nghiệp; đến năm 2025 có hơn 1,5 triệu doanh nghiệp và đến năm 2030, có ít nhất 2 triệu doanh nghiệp. Tốc độ tăng trưởng của kinh tế tư nhân cao hơn tốc độ tăng trưởng chung của nền kinh tế. Phấn đấu tăng tỷ trọng đóng góp của khu vực kinh tế tư nhân vào GDP để đến năm 2020 đạt khoảng 50%, năm 2025 khoảng 55%, đến năm 2030 khoảng 60-65%. Bình quân giai

đoạn 2016-2025, năng suất lao động tăng khoảng 4-5%/năm⁶. Điều đó đặt ra yêu cầu ngày càng cao đối với các cấp ủy đảng trong công tác vận động, tuyên truyền, giáo dục, thuyết phục, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức, hành động của cán bộ, đảng viên, chủ doanh nghiệp và người lao động về chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về phát triển KTTN.

Việc xây dựng, củng cố tổ chức đảng trong các doanh nghiệp, các đơn vị KTTN ngày càng quan trọng trong việc phát huy vai trò của công nhân, tổ chức công đoàn; thúc đẩy các doanh nghiệp hoạt động theo đúng đường lối phát triển kinh tế của Đảng, pháp luật của Nhà nước; tích cực đóng góp vì sự phát triển, tiến bộ xã hội. Tổ chức đảng trong các doanh nghiệp, trong các đơn vị tư nhân có vai trò quan trọng trong việc định hướng, tuyên truyền các chủ doanh nghiệp nêu cao tinh thần tự tôn dân tộc, có ý thức chấp hành pháp luật, trách nhiệm với xã hội, xây dựng văn hóa doanh nghiệp, đạo đức doanh nhân, tạo chữ tín trong nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế; giáo dục, động viên người lao động chấp hành tốt pháp luật của Nhà nước, nội quy, quy chế của doanh nghiệp, thi đua lao động sản xuất, nâng cao tay nghề; tích cực tham gia các đoàn thể nhân dân, phấn đấu trở thành đảng viên.

Vai trò của tổ chức đảng ngày càng quan trọng hơn trước thực trạng khá phổ biến là nhiều doanh nghiệp vi phạm pháp luật và cạnh tranh không lành mạnh. Tình trạng sản xuất, kinh doanh gây ô nhiễm môi trường, không bảo đảm vệ sinh, an toàn thực phẩm; gian lận thương mại... diễn ra nghiêm trọng, phức tạp. Nhiều doanh nghiệp tư nhân không bảo đảm lợi ích của người lao động, nợ bảo hiểm xã hội, báo cáo tài chính không trung thực, nợ quá hạn ngân hàng, trốn thuế và nợ thuế kéo dài. Trong khi đó, vai trò lãnh đạo của các tổ chức đảng đối với sự phát triển của khu vực

KTTN còn bất cập; hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị-xã hội, xã hội-nghề nghiệp, các hiệp hội ngành nghề chưa thực sự hiệu quả, chậm đổi mới theo yêu cầu thực tiễn; chưa làm tốt vai trò đại diện, bảo vệ quyền lợi hợp pháp, chính đáng của doanh nghiệp, người lao động và người sử dụng lao động.

Thứ hai, xây dựng gắn với củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức đảng. Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong việc thành lập các tổ chức đảng trong doanh nghiệp nhưng tỷ lệ các doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân có tổ chức đảng còn rất thấp, thấp nhất các cơ sở kinh tế-xã hội của cả nước. Trong tổng số gần 600.000 doanh nghiệp nhưng mới chỉ có 12.088 tổ chức đảng với 182.995 đảng viên⁷. Hơn nữa, ngay cả nơi có tổ chức đảng thì vai trò của nhiều tổ chức đảng và đảng viên còn mờ nhạt. Vì thế, trong thời gian tới, công tác xây dựng tổ chức đảng phải gắn chặt và đi đôi với việc củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức cơ sở đảng.

Đối với các doanh nghiệp tư nhân đã có tổ chức đảng, cần có giải pháp cụ thể để củng cố, kiện toàn, đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt đảng phù hợp với điều kiện, đặc điểm, tình hình của từng loại hình doanh nghiệp. Các tổ chức đảng tại doanh nghiệp cần xây dựng quy chế phối hợp giữa cấp ủy với ban lãnh đạo, chủ doanh nghiệp; trong đó, quy định rõ việc tổ chức đảng tham gia xây dựng, phát triển doanh nghiệp và trách nhiệm của doanh nghiệp trong việc tạo điều kiện để tổ chức đảng hoạt động.

Đối với các doanh nghiệp tư nhân chưa có tổ chức đảng, cần sớm thành lập tổ chức đảng trên cơ sở tập hợp số đảng viên đang làm việc ổn định trong doanh nghiệp nhưng vẫn sinh hoạt đảng ở nơi khác. Đối với những doanh nghiệp chưa có đảng viên, nhưng có tổ chức công đoàn, cấp ủy cơ sở nơi doanh nghiệp đóng trụ sở chính phân

công cấp ủy viên và đảng viên có kinh nghiệm phối hợp với các đoàn thể trong doanh nghiệp phát hiện, bồi dưỡng, tạo nguồn kết nạp đảng viên. Ở những nơi khó khăn, có thể cử cán bộ, đảng viên của đảng ủy cấp trên về sinh hoạt cùng với chi bộ tại doanh nghiệp, làm hạt nhân để xây dựng tổ chức đảng.

Tăng cường công tác kết nạp đảng viên không chỉ tại các doanh nghiệp, mà còn chú trọng kết nạp đảng từ các trường đại học, cao đẳng, trung cấp, các trường dạy nghề, các cơ sở y tế ngoài nhà nước. Đây là nguồn quan trọng trực tiếp bổ sung cả về số lượng và chất lượng đảng viên cho các doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân.

Thứ ba, xây dựng và phát huy vai trò của các đoàn thể chính trị-xã hội trong các doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân. Cùng với việc xây dựng, củng cố các tổ chức công đoàn, đoàn thanh niên, cần tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức tập hợp, thu hút người lao động vào tổ chức công đoàn, đoàn thanh niên. Phát huy vai trò của công đoàn, đoàn thanh niên trong việc vận động đoàn viên thực hiện tốt nhiệm vụ sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Đồng thời là đại diện và bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên, đồng hành cùng đoàn viên và hội viên trong mọi hoàn cảnh, điều kiện, ngay cả khi xảy ra những tranh chấp, thậm chí xuất hiện điểm nóng để cùng doanh nghiệp giải quyết những đòi hỏi chính đáng của công nhân. Tổ chức các hoạt động có ý nghĩa nhằm nâng cao năng suất lao động, đời sống vật chất, tinh thần cho đoàn viên, hội viên; tăng cường đối thoại, vận động chủ doanh nghiệp thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Các địa phương có đông công nhân cần xây dựng quy hoạch, xây dựng hạ tầng cơ sở, cung cấp dịch vụ công cộng nhằm tạo thuận lợi cho công nhân trong cuộc sống. Nghiên cứu thành lập tổ chức

thanh niên, phụ nữ ở khu dân cư, khu nhà trọ với mô hình phù hợp, thiết thực để vận động, tập hợp đoàn viên, hội viên, người lao động.

Các cấp ủy, tổ chức cơ sở đảng thường xuyên tuyên truyền, vận động, bồi dưỡng, tạo nguồn kết nạp đảng, nhất là chủ doanh nghiệp, cán bộ quản lý, người lao động giỏi, có uy tín trong doanh nghiệp, người trong bộ máy quản lý và ban chấp hành các đoàn thể trong các doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân.

Động viên đảng viên, đoàn viên học tập, nâng cao trình độ, tay nghề, nâng cao năng suất lao động nhằm phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng và có điều kiện để bảo vệ quyền lợi cho đảng viên, đoàn viên và người lao động. Các tổ chức công đoàn, đoàn thanh niên còn phải làm tốt công tác phát triển đảng viên và tham gia xây dựng Đảng, xây dựng doanh nghiệp, ngày càng nâng cao vị thế, uy tín của doanh nghiệp và phát triển bền vững.

Thứ tư, phát huy vai trò của chủ doanh nghiệp trong hoạt động của các tổ chức đảng, đoàn thể chính trị-xã hội trong doanh nghiệp. Các tổ chức đảng, đảng viên cần đồng hành cùng doanh nghiệp, tích cực tham gia vào hoạt động của doanh nghiệp, đem lại lợi ích, góp phần làm cho doanh nghiệp ổn định, phát triển. Trong triển khai thực hiện, cần có cách tiếp cận phù hợp, đổi mới tư duy và cách làm, cần tính đến những yếu tố đặc thù của doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân. Thực hiện tốt Quy định số 15-QĐ/TW, ngày 26-8-2006, “Về đảng viên làm kinh tế tư nhân và thực hiện thí điểm việc kết nạp những người làm chủ doanh nghiệp tư nhân đủ tiêu chuẩn vào Đảng”. Tích cực tuyên truyền, vận động, giáo dục, bồi dưỡng, kết nạp các chủ doanh nghiệp đủ điều kiện vào Đảng, trên cơ sở đó phân công vào các vị trí lãnh đạo trong tổ chức đảng, đoàn thể.

Các cấp ủy, tổ chức đảng ở cơ sở và cấp trên trực tiếp của tổ chức cơ sở đảng phân công cấp

ủy viên, cán bộ phụ trách tổ chức đảng trong các doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân. Cùng với các cấp chính quyền, chủ động, tăng cường gặp gỡ, tiếp xúc, đối thoại với các chủ doanh nghiệp để nắm tình hình, kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, tạo sự đồng thuận trong việc thành lập và tổ chức hoạt động của tổ chức đảng, tổ chức chính trị-xã hội trong doanh nghiệp. Xây dựng quy chế hoạt động và quy chế phối hợp giữa cấp ủy với ban lãnh đạo, chủ doanh nghiệp; trong đó, quy định rõ việc tổ chức đảng tham gia xây dựng, phát triển doanh nghiệp và trách nhiệm của doanh nghiệp trong việc tạo điều kiện để tổ chức đảng hoạt động, việc phát hiện, giới thiệu, tiến cử đảng viên đủ tiêu chuẩn, điều kiện để xem xét, bổ nhiệm làm lãnh đạo, quản lý của doanh nghiệp, phối hợp giải quyết kịp thời những vấn đề liên quan đến quyền, nghĩa vụ và lợi ích chính đáng của người lao động.

Thứ năm, xây dựng và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác đảng, tổ chức chính trị-xã hội trong doanh nghiệp. Các cấp ủy, ban chấp hành các đoàn thể cấp trên phải quan tâm xây dựng, kiện toàn, nâng cao chất lượng các cấp ủy, đặc biệt là bí thư đảng bộ, chi bộ, chủ tịch Công đoàn, chủ tịch Hội Phụ nữ, bí thư Đoàn Thanh niên trong doanh nghiệp. Chú trọng làm tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng, bố trí cán bộ. Mỗi cán bộ đảng, đoàn thể phải gương mẫu về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, có trình độ, năng lực chuyên môn và kinh nghiệm hoạt động thực tiễn; đặc biệt là có năng lực vận động chủ doanh nghiệp và khả năng lãnh đạo, vận động, tập hợp người lao động. Quan tâm, tạo điều kiện làm việc, chế độ, chính sách đối với đội ngũ cán bộ làm công tác đảng, đoàn thể trong doanh nghiệp trong các đơn vị tư nhân. Đẩy mạnh việc đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ, kỹ năng công tác cho các cấp ủy viên, lãnh đạo các đoàn thể; nghiên cứu xây dựng và thực hiện chế độ, chính sách cho đội ngũ cán

bộ làm công tác đảng, đoàn thể trong các doanh nghiệp, các đơn vị KTTN.

Chú trọng biểu dương, tôn vinh các chủ doanh nghiệp gương mẫu thực hiện đường lối của Đảng chính sách, pháp luật của Nhà nước, sản xuất kinh doanh giỏi và tạo điều kiện cho tổ chức đảng và các đoàn thể nhân dân hoạt động thiết thực, hiệu quả. Thực hiện tốt Nghị định số 98/2014/NĐ-CP, ngày 24-10-2014, của Chính phủ về quy định việc thành lập tổ chức chính trị, các tổ chức chính trị-xã hội tại doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế. Thực hiện *Bộ luật Lao động, Luật Công đoàn; Điều lệ Công đoàn Việt Nam*, xây dựng tổ chức Đoàn Thanh niên, qua đó, lựa chọn đoàn viên ưu tú để giới thiệu cho Đảng xem xét, bồi dưỡng kết nạp vào Đảng; sửa đổi, bổ sung chính sách hỗ trợ việc thành lập, hoạt động của tổ chức đảng trong doanh nghiệp tư nhân. Tăng cường trách nhiệm và hiệu quả hoạt động của ban chỉ đạo xây dựng tổ chức đảng, đoàn thể trong các đơn vị KTTN.

Chỉ khi các tổ chức đảng, đảng viên thực sự đi tiên phong, tham gia tích cực, trách nhiệm và hiệu quả vào hoạt động và phát triển của doanh nghiệp, bảo vệ lợi ích chính đáng cho đoàn viên, hội viên, người lao động thì khi đó công tác xây dựng Đảng trong doanh nghiệp, trong các đơn vị KTTN mới phát triển vững chắc trong thời kỳ hội nhập quốc tế.

1, 5, 6. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, H, 2017

2, 3. Ban Tuyên giáo Trung ương: *Tài liệu nghiên cứu các văn kiện Hội nghị lần thứ tám, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Nxb CTQG, H, 2018, tr. 141, 138

4, 7. Xem Chỉ thị số 33-CT/TW, ngày 18-3-2019, của Ban Bí thư “Về tăng cường xây dựng tổ chức đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân”.